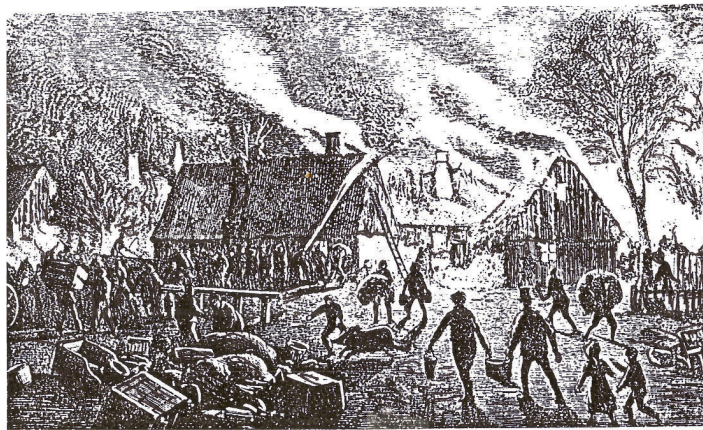

Den gamle brandsprøjte

I gamle dage var det en katastrofe, når der udbrød brand i en landsby. Huse og gårde med stråtag lå tæt. Ved ildløs var man afhængig af at kunne kalde mange sammen, der dannede kæde fra gadekæret eller en brønd. Så langede man spande frem til hinanden eller dyppede klude, som man fastgjorde på stænger. Var vandet brugt op eller var det frost, stod man magtesløs og risikerede, at branden bredte sig.

Ildløs i landsbyen. Red hvad reddes kan!

Med brandsprøjter fik man bedre muligheder for at bekæmpe ildebrande. Pumpen på vognen gav tryk på vandet, og man kunne målrette en vandstråle på længere afstand end man før havde formået med et kast af en spand vand.

Men stadigvæk var brand en trussel for landsbyen. Der skulle handles hurtigt og helst være mange hænder til at hjælpe. Også Træden bærer på mange beretninger om tragedier opstået ved ildløs.

Brandsprøjten i Træden blev opbevaret centralt i landsbyen, i et lille hus få meter herfra, midt på den asfalterede plads hvor Petroleumsstræde munder ud på Trimmelbanken. Sprøjtehuset forsvandt ca. 1935, ligesom den oprindelige brandsprøjte også er bortkommet.

Brandsprøjten her har aldrig været i brug i Træden. Den er bygget på Københavns Sprøjtefabrik i 1901, og er hentet til Træden i 1970 fra Vilholt Papirmølle. Tidligere havde den fungeret ved Klostermølle Papirfabrik.

Da den kom til landsbyen, samledes idérige trædenborgere omkring den og lagde planer. Der skulle være 'Sprøjtefest' med spisning og bal i forsamlingshuset. Formålet var at styrke sammenholdet i Træden.

Festen var begyndelsen til årlige 'Sprøjtefester' med fællesspisninger i frugtplantagen for enden af Petroleumsstræde. Man klædte sig i folkedragter og gik i optog med brandsprøjten forrest til Træden Sø, hvor handlekraftige borgere slukkede en pludselig opstået brand i et lille bindingsværkshus. Et sådant blev hvert år opført i dagens anledning og netop denne aften stukket i brand af en brandstifter!

Efter det hårde arbejde blev tørsten slukket i forsamlingshuset, og der blev festet til den lyse morgen.

De årlige sprøjtefester ophørte i 1980'erne. Siden har sprøjten kun været ude af skuret til reparation.

Udover festerne blev anskaffelsen af brandsprøjten startskuddet til en række seriøse aktiviteter i Træden: En egentlig beboerforening blev tilknyttet det gamle forsamlingshus, en lokalplan for landsbyen vedtaget, og senere var også 'de trædener' aktive i etableringen af Tønning-Træden Friskole og områdets Lokalråd.

Brandsprøjten kom til at stå som et symbol på landsbyens modtræk til centralisering med tab af nært og godt naboskab som et af de helt sikre 'ofre'. Denne manifestation skal ses i sammenhæng med de politiske begivenheder i 1970'erne: Kommunesammenlægninger, Danmarks medlemskab af EU og ja- den lunkningstruede Brugs i Træden.

I dag står den gamle brandsprøjte stadig midt i landsbyen som det synlige symbol på det fællesskab, der både i gamle dage og nu er vigtigt, hvis en landsby skal leve. Nok lukkede Brugsen på den anden side af vejen i 1986, men Træden har stadig sin sprøjte!

Og måske er det ikke ildebrand, der i dag er den største trussel for landsbyernes beståen. De gamle fællesskaber er under pres. I dag trues landsbyerne af tomme huse og landsbydød.

Trædensprøjten og dens omgivelser er senest, af landsbyfællesskabet, blevet renoveret i 2013.

A fire was one of the greatest threats for a village in the old days. Thatched roofs could catch fire easily and were difficult to extinguish. So the people of Træden got together and bought a portable fire engine. The original fire station was 30 meters from here in the village square.

This fire engine is about 100 years old and was renovated in 2013. It was put on display to symbolize the strong sense of community in our village even in these modern times.

- Hvis skolen og købmanden lukker, vil landsbyen uddø

Stort fremmøde til debat-møde på Tønning-Træden skole. Emnet var lokalsamfundet og dets fremtidsmuligheder for at overleve

Der var trængsel i gymnastiksalen på Tønning-Træden skole i aften. En kreds af lokale beboere havde indbudt til debat-møde om lokalsamfundets fremtidsmuligheder, og ca. 100 mennesker var mødt op.

Arrangørerne havde ramt meget præcist, idet de havde dækket kaffebord til lige netop det antal, som mødte op til diskussions-aftenen.

Syv lokale beboere startede aftenen med at komme med hver sit indlæg. De syv i panelet var Vagn Vejen Petersen, Tønning, Kirsten Hansen, Grønstedborg, Jens Nielsen, Tønning, Steffen Jakobsen, Gammelstrup, Jørgen Dahl, Tønning, Jens Midgård Sørensen.

Panelet var sammensat af repræsentanter fra forskellige erhverv og af folk med forskellige politiske holdninger. Vagn Vejen Petersen talte som borgmester og for partiet Venstre, Kirsten Hansen for Tversocialisterne, Jens Nielsen som formand for Tønning-Træden skolenavn, Steffen Jakobsen som medlem af kloak-udvalget, Jørgen Dahl talte landbrugets sag, Jens Midgård Sørensen repræsenterede handelen og Bjarne Bording Jørgensen fortalte om friskoler. Pastor Peter Parkov var mødeleder og dirigent.

Feuer war früher eine der größten Gefahren für ein Dorf. Strohdächer fingen leicht Feuer, und Löschgerätschaften waren unzureichend. Daher schaffte man gemeinsam transportable Feuerspritzen an.

Das ursprüngliche Spritzenhaus von Træden stand nur 30 Meter von hier auf dem kleinen Platz in der Mitte des Dorfes. Die hier gezeigte Spritze ist etwa 100 Jahre alt. Sie wurde im Jahr 2013 renoviert und symbolisiert den auch in moderner Zeit ungebrochenen Zusammenhalt in unserem Dorf.

Vroeger was brand een van de grootste gevaren in een dorp. Het vuur verspreide zich gemakkelijk en blusmiddelen waren er nauwelijks. Daarom werd er een verplaatsbare waterspuit aangeschaft die in het midden van het dorp werd geplaatst.

De orginele spuithuis stond maar 30m hier vandaan. Trædens brandspuit hier is ca.100 jaar oud en is in 2013 gerenoveerd, het is hier geplaatst om een symbool te zijn voor de sterke band die de bewooners hadden en nog steeds hebben van dit kleine dorp.

www.toenning-traeden.dk/brand.html

Lokalrådet for Tønning, Træden, Troelstrup og Gammelstrup

Træden Beboerforening og Forsamlingshus

i samarbejde med Horsens Kommune

Stander doneret af
HORSENS KOMMUNE